

Fri bön

Inledning. Efter att ha studerat börens väsen och funktion under en längre tid kan man fundera på vart man ska landa. Kanske är det då mest naturligt med tanken på att bönen skall vara fri. Fri och obunden, mer beroende av stundens inspiration och Andens ledning än förberedd och nedskrivna. Nedskrivna böner är kanske inte helt fel alla gånger – Jesus lärde ju lärjungarna att be ”Fader Vår”, som en modellbön, och detta skrevs ner i Matteus- och Lukas-evangelierna – men vi har väldigt få bevis i Skriften för att bönen var styrd på det sättet som den är i många av våra kyrkor idag, dvs att den är en punkt på programmet där färdigskrivna böner läses. Det kan på goda grunder ifrågasättas om Jesus verkligen menade att ”Fader Vår” skulle läsas på det sättet som det görs idag i våra församlingar. Det verkar snarare som om tonvikten på Jesu och apostlarnas tid låg åt andra hållet: bönen var något som man ägnade sig regelbundet och vanemässigt åt, men dess innehåll och inriktning utformades under Andens ledning, stundens inspiration och den aktuella situationen man befann sig i. Ofta uppstod spontan bön som respons på en krissituation eller som lovprisning när Gud gripit in.

Definition av fri bön. Med fri bön avses sådan bön som kan bedjas både enskilt och/eller gemensamt, och som både i tid, form, innehåll och tillfälle präglas mer av en Andens frihet och spontanitet än liturgiska regler och färdigskrivna böneramsor.

Exempel på fri bön i Gamla testamentet.

- Hur bönen uppstod i urtiden (1 Mos 4:26)
- Jeremia klagar över svårigheter i tjänsten inför HERREN (Jer 20:7)
- Kung David uppmanar Israels församling att lova HERREN (1 Krön 29:20, jfr många av lovprisningspsalmerna: Ps 134:1-2, 135:19-20)
- Psalmisten brister ut i klagan å Messias vägnar (Ps 22:2, vilket citeras av Jesus på korset, se Matt 27:46, Mark 15:34)
- Jona bad till HERREN i fiskens mage (Jona 2:2-10)

Exempel på fri bön i Nya testamentet.

- Jesus varnar för att rabbla tomma böner som hedningarna (Matt 6:7)
- Jesus brast ut i spontan lovprisning och tillbedjan (Matt 11:25, Luk 10:21)
- Lärjungarna bad spontant i samband med förföljelsetiden (Apg 4:23-31)
- Paulus och Silas bad till Herren i fängelset i Filippi (Apg 16:25)
- Den profetiska (och kanske något överdrivna) spontaniteten i bönen i församlingen i Korint gjorde att aposteln behövde ge dem några förhållningsregler, bl.a. att tala en i sänder och tala så att andra förstod (1 Kor 11:4-5, 14:14-19,26-33)
- Börens innehåll skall avspegla våra önskningar och dessa kan naturligtvis skifta beroende på den situation vi befinner oss i (Fil 4:6)

Sammanfattning. Vi bör vara särskilt rädda om den fria gemensamma bönen i församlingen. Det verkar som att den hänger ihop med den profetiska dimension som en församling behöver ha för att vara livskraftig, ty genom att vi låter Guds hus vara ett börens hus för alla folk (Luk 19:46) öppnar vi oss också för allt det andra som Gud vill göra i och genom oss.